

ישראל היא בית

משוגעים המנוחה

בידי המטופלים עצמם.

ישראל היא בית המשוגעים היחיד בעולם, המנוחה בידי המטופלים עצמם — כך אומרת בדיחה ישנה.

השבוע היא היתה אקטואליה מאוד, ושוב לא היתה בדיחה. בדיחות, שעורריות ופרשות אשר יכלו לפרנס מדינה גדולה כמו ארצות-הברית במשך שנה, רדפו זו את זו השבוע בקצב מטורף.

אותרו ב"ראלאס". הבדיחה הראשונה היתה שייכת לראש הממשלה, מנחם בגין, כמו אורי חים רבים אחרים במדינה, ראש הממשלה הוא חולה-טלזויה. בי כך אין כל רע.

כמו אורחים רבים אחרים, ראש הממשלה צופה באדיקות בסידרה דאלאס. גם בכך אין כל רע. אמנם הסידרה היא בבחינת קישט גמור, ורמת-המישקל בה היא מתחת לכל ביקורת. אך יש בה משהו השווה לכל גנש, וגם לנפשו של ראש הממשלה.

אולם מרבית הצופים בסידרה דאלאס יודעים שזהו בילוי תמים, רדוד ובאנאלי, משהו הדומה לא כילת פיסטוקים. אין הם מעמיים דים פנים כאילו הם משתתפים בעבודת-מלאכה.

מישהו במישרד-התיירות החליט להביא את כוכבי הסידרה ארצה, במיסגרת מסע-תעמולה. כאשר התי גשם הרעיון, התברר שהוא לא עלה יפה, הכוכבים לא באו, ותחילת הגיעו כמה דמויות מישינות. כאשר הגדיר העולם הזה (2323) את המסע כ"מיבצע בלוף", הסי כימה לכך הארץ כולה.

לא כן מנחם בגין. אהרי שהי ציבור כולו כבר החל מלגלג על מסע כוכבי-הלכת, יצא ראש-הממ שלה מנירו כדי לקבל את פניו. הם לשם כך הזעיק גם את אשר תו החולה, עליונה, והוא עצמו קם מכסא-הגלגלים.

הדיאלוג המטורף שנשמע בטי לוויזיה, על רקע נלעג זה, יכול היה להתאים לסידרה בועות יותר מאשר לראלאס. בגין הישגות את גייאר יואנג, הדמות המרכזית בסידרה, הדומה לקאריקטורה. לני פש במחזה שקספירי וגייב דיבריי

מי צלב את ישוע?

ישוע על הצלב (31)

— אז מה?

משמע: זוהי עבודה היסטוריונית, לא מישפטית.

אם יתקבל העיקרון כי ועדות-חקירה מישפטיות תוכלנה לעסוק בבירור היסטורי כזה, אין כל סיבה להגבילן לפרשת-ארלוך וזרוב דווקא. יש הרבה פרשות היסטוריות, המאפשרות טיפול דומה, כגון פרשת קסטי נר, שבירורה המישפטי היה לוקה בחסר דווקא בשל המיגבלות המישפטיות, וישאל הגיעה בסופו של דבר לידי חשיפה מלאה. גם גיבוריה של פרשה זו כבר הלכו ברובם לעולמם.

עניין אקטואלי. אך באופק קורצות פרשות מסעירות ומרתקות עוד הרבה יותר. למשל: מי צלב את ישוע?

השופט חיים כהן, שבדק את המיטמכים הדתיים וההיסטוריים לאור ידיעתו את החוק היהודי, טען כי מישפטי-ישוע, כפי שתואר בברית-החדשה, לא היה אפשרי, הוא העלה השערות אחרות. כך עשו בכל התקופות, ובייחוד בדור האחרון, חוקרים רבים אחרים.

לפרשה זו יש חשיבות מכרעת. היא מפלגת את העולם המערבי וגורמת לשינאה רבה בין נוצרים ויהודים. היא אקטואלית תמיד, כי בכל שנה מופיעים לפחות עשרה ספרים שאינם גופלים מסיפרו של שבתי טבת על ארלוזורוב.

יתר על כן, בניגוד לחקירת רצח-ארלוך זורוב יכולה חקירת רצח-ישוע למשוך לארץ אלפי תיירים.

בדתי-חוקי. החוקיות של ההחלטה מוטלת בספק חמור מאוד. חוק ועדות-החקירה הוא תולדה ישירה של הפרשה שהתקדה בשאלה: "מי נתן את ההוראה?"

כאשר פרשת-לבון מילאה את חייו של בן-גוריון, והפכה אצלו עניין-שבשיגעון, הוא תבע לערוך "חקירה מישפטית" כדי לקבוע אם פינחס לבון הורה לבצע את "העסק-ביש" במצריים (פרשת החבלה הישראלית בקאהיר ובאלכסנדריה ב-1954), או שהעסק בוצע על-ידי בנימין גיבלי, ראש-אמ"ן, על דעת עצמו.

הממשלה לא קיבלה את הדרישה, ועל רקע זה נגמרה הקאריירה של דויד בן-גוריון. אך יריביו, ובראשם המישפטן יעקוב-שימשון שפירא, חשו במסור-כלילות כלשהו. לכן, אחרי הדחת בן-גוריון, יום שפירא את חקיקת חוק ועדות-החקירה, שנועד לאפשר בעתיד להיענות לדרישה כמו זו של בן-גוריון.

בעת הדיון בהצעת-החוק עמדו יוזמיו על שני סייגים: החקירה תתאפשר רק אם יש לעניין חשיבות ציבורית עליונה, ואם העניין אקטואלי. נאמר בפירוט כי על פי חוק זה לא תתאפשר חקירה של פרשות היסטוריות.

לפיכך אין החוק מאפשר את חקירת רצח-ארלוזורוב. בגין ויועציו היו מודעים לכך, ועל כן התחכמו בעת ניסוח ההחלטה. לא רצח-ארלוזורוב יחקר, אלא האשמות החדשות שהועלו. כלומר: לא הרצח עצמו הוא נושא החקירה, אלא ספר חדש של שבתי טבת.

היה זה פרס שערכו לא-ישוער דווקא לטבת, שהרגיו את בגין.

פרשת קסמנר. ברור כי זוהי התחכמות זולה. לא טבת יחקר, אלא רצח-ארלוזורוב.

מה ניתן לחקור? כימעט ולא נותרו עדים, מלבד צבי רוזנבלט, הנאשם שזוכה עוד במישפט הראשון. כל הגיבורים האחרים — סימה ארלוזורוב, אברהם סטבסקי, אבא אחימאיר, דויד בן-גוריון, בכור שייט רית, יהודה ארזי, שאול אביגור ועשרות אחרים, שהיתה להם נגיעה לפרשה ולהסי תעפויותיה, הלכו לעולמם.

לכן כלל לא היתכן חקירה מישפטית. אולם היתכן חקירה היסטורית: בדיקה מחדש של המיטמכים הכתובים, הפרוטוקולים של המישפט, סיפרי-הזיכרונות וכו', כדי להסיק מסקנה שלא תוכל להיות מי-פסית ומדויקת, אלא אך בגדר השערה של הסתברות.

ארלוזורוב עם וייצמן (1933)

— כולם מתו

מי נתן את ההוראה?

מדוע פורק הפלמ"ח? האם מכר ישראל קסטנר את נישמתו לששון?

מי רצח את ארלוזורוב?

שאלות אלה ודומות להן מסעירות את ישראל תמיד. כי שום דבר אינו חי בישרי אל כמו המתים.

דויד בן-גוריון ידע זאת, והוא השתמש בכך באופן מודע. כאשר רצה להסיח את הדעת מעניין אקטואלי כלשהו, וכאשר היה נתון בוויכוח שבו היתה ידו על התחונה, היה משריך אל חלל הכנסת את שאלת רצח-ארלוזורוב, ומייד היה נשכח העניין העומד על סדר-היום. מנחם בגין וחבריו הזדעקו, הסערה הרעידה את אמות-היספים, ובן-גוריון ישב ונהנה.

האם למד בגין תרגיל זה מבן-גוריון? השבוע היו רבים בטוחים שאכן זה כך. החלטת הממשלה למנות ועדת-חקירה מי-פסית לחקירת הפרשה נראתה כטכסיס, כדי להסיח את הדעת מן השערוריה של "המצאת מרידור" (ראה עמודים 97) ו"מחבלי-הנסיגה מסיני".

אולם מי שמכיר את בגין פיקפק בתי אוריה זו. אין ספק שבגין הוא פוליטיקאי ממלח מאוד, היודע להשתמש בכל הי מכשירים העומדים לרשותו. אך "עלילת הרם" היא פרשה קדושה מדי לגביו, ולגבי עבר תנועתו, מכדי שיעשה בה שימוש טכסיטי בלבד.

ישראלים בחו"ל

נשיקת המוות של הזנו

במדרעה בעתון אמריקא

מוען הדוקטור הישראלי

בגין הרג את סאדאת

אדן גרץ עשה זאת שוב. שבוע אחרי שהעיתון האמריקאי המופיע בפאריס, הראלד טריבון פירסם מאמר ראשי של ניו-יורק טיימס, שמתח ביקורת על סידרו של הנשיא חוסני מובארכ לבו לירושלים (ראה: יומן אישי פירסם אותו העיתון תגובה. היתה זאת תגובה בלתי-רגילה בצורתה ובתוכנה. היא באה בצו רת מודעה-בתשלום, בחתימת "ד" אדן גרץ-בן-טובים, פירנצה".

אין זו הפעם הראשונה שגר תוקע את חניתו בראש-ממשל ישראלי. בפעם הראשונה עש זאת בשנות ה-50, כאשר כי כרבי-חובל של אוניה, שהיתה שי כת לאביו. בלבנים הגיש אילטס מטום לבן-גוריון והורד מן האוניו וזהו נוסח המודעה ב "הראלד טריבון":

"הראלד טריבון": מיד את מנחם בגין:

אמרו של ניו-יורק טיימס "הדרך לירושלים", מתעלם מן ה לקח הטראגי האומר כי הדרך ש

פרשת הירצחו של המנהיג הציוני חיים ארלוזורוב בשפת-ימה של תל-אביב, לפני 49 שנים.

נראה שבגין אינו מסתפק ברא, אלא קורא גם את טירו של פרי. יומיים לאחר מכן הצע בכל הרצינות לפני הממשלה הצעה לה קים את ועדת-החקירה (ראה לה 17).

מידוכוד צא. בדיחה עצובה אחרת המשיכה להשתולל בדרום הפרוע.

האנשים היותר-שפוים במחנה הימין הקיצוני נעלמו בהדרגה, ובחבל ימית התקבצה חבורה של דרווישים מקדיים, סיפוסים תימ הוניים, מטורפים ורודפי-פירסומת, מסוגם של "הרב" מאיר כהנא.

על הגל הזה רכבו רודפי-הבצע המולטי-מיליונרים של ימית יהיו עשירים עוד יותר. זהו מילכוד ה-82: המטורפים מתעשרים בצורה גורמלית מאוד, ואילו הציבור הי גורמלי משלם להם בצורה מטר רפת.

הכז אפשרי. אך על כל בדי-חות השבוע האפילה, כמובן, הפי רשה של השריעל העל-הכלכלי יעקב מרידור (ראה עמודים 9-7 ועמודים 81-80).

לפני תריסר שנים היו אומרים: זה לא יכול לקרות בישראל. אבל בישראל של 1982 שוב אין גבוי לות.

הכל אפשרי.

בליל-שבת נחה המוזה על הי-פיומנאי חיים חפר, והוא הזכיר לבגין כי לפני 27 שנים תבע את הקמתה של ועדת-החקירה לביורר

הכל דומים באונו הציבור הני בוך. רצח בע"מ. למחרת היום התר גשמה בדיחה אחרת.

